

CENTRUM
KULTURY
ZAMEK

2020

Zamek w liczbach

W 2020 roku wydarzenia CK ZAMEK zgromadziły
więcej niż **117 000** uczestników.

18 wystaw obejrzało prawie **53 000** osób.

Widownię **64** koncertów stanowiło prawie **10 000** osób.

W Zamku zaprezentowaliśmy w sumie **23** spektakli teatralnych
dla ponad **1692** widzów.

Odbyło się (także w formie online) **87** spotkań, wykładów i prelekcji,
w których wzięło udział **9248** osób.

W ramach Rezydencji Artystycznych zorganizowaliśmy **91** wydarzeń,
w których wzięło udział **970** osób,
a w ramach współpracy międzysektorowej **35** działań.

Kino Pałacowe zrealizowało **590** wydarzeń
(w tym repertuarowe seanse filmowe, cykle filmowe, pokazy festiwalowe,
poranki dla dzieci, spotkania, pokazy online),
w których uczestniczyło **22 703** widzów (w tym **272** online).

W 2020 roku wnętrza i okolice CK ZAMEK
zwiedziło z przewodnikiem
8 000 osób podczas indywidualnych zwiedzań.

Najważniejsze sukcesy i osiągnięcia 2020 roku

_organizacja i prezentacja wystawy „Nieznany Impresjonizm: Manet, Pissarro i im współcześni” wraz z bogatym programem edukacyjnym;

_realizacja i zakończenie projektu „Konserwacja reprezentacyjnych wnętrz zachodniej części dawnego Zamku Cesarskiego w Poznaniu i ich adaptacja celem efektywnego wykorzystania dziedzictwa kulturowego”;

_realizacja Festiwalu Fabuły i Gali Poznańskiej Nagrody Literackiej w sieci na bardzo wysokim poziomie merytorycznym, organizacyjnym i formalnym;

_realizacja cyklu filmowo-edukacyjnego „Obrazy Wrażliwe. Awaria znaczy działanie” poruszającego ważne problemy społeczne;

_realizacja wystawy Izabelli Gustowskiej – „Bezwzględne cechy podobieństwa” Izabelli Gustowskiej oraz projektu Doroty Nieznalskiej – „Rassenhygiene” będących podsumowaniem ich rezydencji artystycznych;

_realizacja różnorodnego programu z zakresu edukacji kulturowej w ramach działalności Centrum Praktyk Edukacyjnych oraz programów towarzyszących działalności programowej (m.in. program edukacji muzealnej przy wystawie „Nieznany Impresjonizm...”);

_zespół działań związanych z udostępnianiem instytucji i jej programu osobom z niepełnosprawnościami, który zaowocował m.in. przyznaniem dwóch nagród w konkursie „Poznań dostępny” – za cykl „Obrazy Wrażliwe” oraz program „Teatr powszechny”;

Tak było ...

Pierwsze półrocze działalności CK ZAMEK, podobnie jak wiele innych instytucji kultury, zostało zakłócone przez pandemię koronawirusa. Zgodnie z decyzją naszego Organizatora – Miasta Poznań, działalność instytucji została zatrzymana 10 marca b.r. Od tego momentu prowadziliśmy naszą aktywność w sieci, realizując program pod hasłem – „ZAMEK online”. Były to m.in.: wirtualne oprowadzania po wystawach, prezentacje filmów nagrodzonych podczas MFFD OFF CINEMA, Klub Krótkiego Kina oraz DKF prowadzone na żywo poprzez internetowe komunikatory, podobnie realizowana działalność pracowni artystycznych, aktywność bloga Zamek Czyta, spotkania online Zamkowego Klubu Książki, doradcza telefoniczna działalność Centrum Praktyk Edukacyjnych i inne.

Instytucja została ponownie otwarta 29 maja. W tym czasie udostępniłmy ponownie przerwana prezentację wystawy – „Nieznany Impresjonizm: Manet, Pissarro i im współcześni”, będącą jednym z najważniejszych przedsięwzięć ZAMKU pierwszej połowy roku. Kolejnym etapem odmrażania instytucji był powrót do prowadzenia zajęć w zamkowych pracowniach. W ostatniej dekadzie czerwca uruchomiliśmy Kino Pałacowe.

Przez cały okres zamknięcia instytucji dla naszych uczestników prowadziliśmy nieprzerwaną aktywność inwestycyjną związaną z końcowym etapem inwestycji – „Konserwacja reprezentacyjnych wnętrz zachodniej części dawnego Zamku Cesarskiego w Poznaniu i ich adaptacja celem efektywnego wykorzystania dziedzictwa kulturowego” oraz wieloma zakrojonymi na dużą skalę pracami modernizacyjnymi. W tym okresie przeprowadziliśmy też kilkadziesiąt postępowań przetargowych, wyłaniających wykonawców i dostawców sprzętu związanego z wyposażeniem oraz działaniami promocyjnymi Zachodniego Skrzydła. Prowadziliśmy też projekt i realizację nowego systemu komunikacji w obiekcie, przygotowania i druk wydawnictw dotyczących zabytkowej siedziby instytucji. Realizowaliśmy również intensywne przygotowania organizacyjne i programowe do udostępnienia Zachodniego Skrzydła dla zwiedzających, które nastąpiło 13 lipca b.r.

W lecie rozpoczęliśmy realizację programu muzycznego, filmowego oraz projektów społecznych korzystając zarówno z plenerowej przestrzeni Zamkowego Działyńca, jak i przestronnych sal w zamku. Jesienią kontynuowaliśmy realizację naszego codziennego programu, stale dokonując jego korekty m.in. w związku z rezygnacją z udziału w programie: zaproszonych wcześniej gości (z powodu odbywanej kwarantanny, lęku przed podróżami i spotkaniami na żywo), zespołów muzycznych, a także niemożnością przygotowania produkcji teatralnych w ramach programu „Teatr powszechny”. W tym okresie udało nam się jednak zrealizować dwie ważne prezentacje sztuk wizualnych, będące podsumowaniem programu Rezydencji Artystycznych. Były to – prezentacja instalacji Doroty Nieznalskiej oraz duża wystawa Izabelli Gustowskiej. Obydwie wystawy zostały „uwięzione” w Zamku po zamknięciu instytucji w listopadzie.

Na początku kolejnego lockdownu rozpoczęliśmy społeczną akcję „Razem w pandemii”, która została zainicjowana w ramach tegorocznych „Imienin Ulicy. Jest inaczej”. Akcja była dla nas ważnym sprawdzianem na społeczne zaangażowanie instytucji kultury i pokazuje nam jeden z istotnych kierunków naszej działalności. Ogromnym sprawdzianem dla naszej działalności programowej w okresie zamknięcia była realizacja Festiwalu wraz z Galą Poznańskiej Nagrody Literackiej. W związku z koniecznością przeniesienia do sieci formuła Festiwalu i Gali została całkowicie zmieniona, co nie wpłynęło na poziom merytoryczny tego wydarzenia, natomiast poszerzyło jego dostępność. Do końca roku instytucja pozostała zamknięta dla publiczności a wszystkie działania programowe m.in. – spotkania literackie, działalność DKF, spotkania Klubu Książki, aktywność zamkowych pracowni były realizowane w sieci oraz zdalnie.

SZTUKI WIZUALNE

ważniejsze wystawy

NIEZNANY IMPRESJONIZM: MANET, PISSARRO I IM WSPÓŁCZEŚNI

8.01.–10.03.2020, 29.05.–21.06.2020 / Sala Wystaw

Wystawa prezentowała dwie kolekcje muzealne. Pierwsza z nich składająca się z 34 grafik (akwaforty, litografie, akwatinty, suchoryty) należy do najbardziej znaczącego archiwum impresjonistów poza Francją – Ashmolean Museum w Oksfordzie. Może się ono poszczycić się niezrównaną kolekcją dzieł m.in. Camille’a Pissarro – szczególnie oddanemu grafice spośród wszystkich twórców z kręgu

impresjonistów. Muzeum pozyskało ją dzięki darowiznom spadkobierców artysty. Znajdziemy tu charakterystyczne dla impresjonistów tematy jak: portrety, życie nowoczesnego miasta, krajobrazy i zjawiska pogodowe. W grafikach, podobnie jak w obrazach, artyści korzystali z nowatorskich technik i kultywowali estetykę wykonania.

Druga kolekcja, złożona z 10 prac, to fragment zbiorów nowoczesnej grafiki francuskiej z Muzeum Narodowego w Krakowie, z kolekcji Feliksa Jasińskiego (1861-1929). Jasiński był miłośnikiem sztuki, muzyki i literatury, podróżnikiem, pisarzem i dziennikarzem, przyjacielem i mecenasem polskich artystów, wreszcie wybitnym kolekcjonerem i największym polskim darczyńcą muzealnym.

Ekspozycja w Centrum Kultury ZAMEK pozwalała nie tylko odkrywać prawdziwie modernistyczny charakter tego mniej znanego dorobku impresjonistów, ale ukazywała również twórczość ich poprzedników, którzy jako pierwsi starali się uzyskać „oryginalne” grafiki oraz ich następców. Na wystawie prezentowane były m.in. prace takich autorów jak: Camille Pissarro, Alfred Sisley, Paul Cezanne, Pierre-Auguste Renoir, Henri de Toulouse Lautrec, Édouard Manet, Édouard Vuillard, Pierre Bonnard.

Wystawie towarzyszył bogaty program edukacyjny – wykłady, warsztaty, lekcje muzealne, spotkania i oprowadzania.

Na zajęciach przedstawialiśmy rozwój technik druku – akwaforty, akwatinty czy suchej igły oraz znaczenie grafiki warsztatowej dla rozwoju impresjonizmu i europejskiej sztuki nowoczesnej. Odpowiadaliśmy na pytanie o cel tworzenia druków (w jednym z najbardziej charakterystycznych okresów rozwoju malarstwa europejskiego), które były efektem rodzącego się właśnie szerokiego rynku sztuki oraz druku artystycznego jako formy użytkowej.

Ekspozycja została wzbogacona również o XIX-wieczny warsztat graficzny.

Na wystawę „Nieznany impresjonizm: Manet, Pissarro i im współcześni” przygotowaliśmy nagrania z audiodekrypcją dla osób niewidomych i słabowidzących. Pliki nagrane na MP3 można było bezpłatnie wypożyczyć w zamkowym punkcie informacyjnym lub pobrać na własne urządzenie.

Organizatorem wystawy byli: Ashmolean Museum w Oksfordzie, Muzeum Narodowe w Krakowie, Centrum Kultury ZAMEK oraz Miasto Poznań.

Mecenasem wystawy był Santander Bank Polska.

MÓWIMY: OTWARCIE! „Rassenhygiene” – wystawa Doroty Nieznalskiej

10.10.2020–7.03.2021 / Hol Trawertynowy

Projekt Doroty Nieznalskiej polegał na wykonaniu obszernej kwerendy archiwalnych materiałów (głównie w oddziałach Instytutu Pamięi Narodowej na terenie Polski, Instytutu Zachodniego i Archiwum Narodowego w Poznaniu) odnoszących się do działalności Głównego Urzędu Rasy i Osadnictwa SS (Rasse- und Siedlungshauptamt, RuSHA), jak i stowarzyszenia Lebensborn e.V., w szczególności badań na terenie tzw. Kraju Warty (Wartheland). Odnalezione materialne ślady: ankiety rasowe, zdjęcia poddanych badaniom głównie dzieci, były punktem wyjścia do realizacji instalacji Rassenhygiene.

MÓWIMY: OTWARCIE! „Bezwzględne cechy podobieństwa” – wystawa Izabelli Gustowskiej

24.10.2020–28.02.2021 / Sala Wystaw, Pokój Orzechowy, Pokój Brzozowy, Pokój Marmurowy, Pokój Jesionowy, Sala Kominkowa

Izabela Gustowska zabrała odbiorców w podróż, a właściwie w wiele podróży. Każde pomieszczenie było nową opowieścią na granicy rzeczywistości i fikcji. To właśnie balansowanie między pozornymi przeciwieństwami stało się tam zasadą.

Motywy przewodnim były mosty, uwodzące swoją wizualnością, jednocześnie niezwykle pojemne jako metafora. Łączą dwa brzegi, dwie rzeczywistości, dwa równoległe (bliźniacze?) światy. Mogą dzielić, zostać zerwane, lub niewybudowane nigdy do końca.

Swoją oniryczną, letargiczną opowieścią Gustowska starała się włączyć odbiorców w narrację, które mają charakter uniwersalny, jednak odnoszą się także do niepokojów i lęków związanych z aktualną

sytuacją na świecie. W projekcie ujawniło się niezamierzone (i niechciane) wizjonerstwo autorki. W całej swej uważności i intuicyjności Izabella Gustowska jest pomiędzy światami, jest mostem.

—

wystawy w Galeria Fotografii pf

Po blisko dwuletniej przerwie spowodowanej remontem i konserwacją Zachodniego Skrzydła Zamku Galeria Fotografii pf powróciła w lipcu do swojej działalności wystawą, która nawiązywała do burzliwej historii zamku pt. „Uwaga! Remont! Metamorfozy zamku cesarskiego w Poznaniu”. Przed kolejnym, listopadowym zamknięciem instytucji zdążyliśmy jeszcze otworzyć wystawę Justyny Olszewskiej „Gwiezdny pył”. W ramach wystawy zrealizowany został spacer po wystawie, który został udostępniony online na zamkowej stronie i Facebooku.

UWAGA! REMONT! METAMORFOZY ZAMKU CESARSKIEGO W POZNANIU

13.07.–11.10.2020

Fotografie ze zbiorów: Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu, Biura Miejskiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu, Centrum Kultury ZAMEK

Remonty i przebudowy wpisane są w historię Zamku Cesarskiego w Poznaniu niemal od samego początku jego istnienia. Prowadzone w ostatnich latach prace modernizacyjne i konserwatorskie wplatają się więc w rytm kolejnych metamorfoz tego obiektu. Zaprezentowane na wystawie oryginalne historyczne fotografie oraz widokówki są unikatowym świadectwem zmian, jakie zachodziły w architekturze Zamku wraz ze zmianą jego gospodarzy i pełnionych funkcji. Z uwagi na skalę budowli, jak i zachowany materiał archiwalny, wystawa prezentuje jedynie wybrane fragmenty Zamku, zestawiając ze sobą widoki od momentu budowy cesarskiej rezydencji do okresu powojennej modernizacji na potrzeby utworzonego tutaj w 1962 roku Pałacu Kultury.

Najstarsze prezentowane na wystawie fotografie, pochodzące z kolekcji Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu, przedstawiają na kartach pocztowych budowę Zamku Cesarskiego (ok. 1905-1910 r.). Fotografie Romana Stefana Ulatowskiego (1881-1959) z 1929 roku, będące fragmentem teki „Zamek Poznański, wiek XX, część wtóra”, znajdującej się w zbiorach Biura Miejskiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu ukazują Zamek w kształcie bliskim temu jak budowla ta wyglądała w momencie swego powstania.

JUSTYNA OLSZEWSKA „Gwiezdny pył”

30.10.2020–28.02.2021

Pył jest wszechobecny, zarówno ten podróżujący w kosmosie, jak i ten osiadający na dawno nieużywanych przez nas rzeczach. Gromadzące się w przestrzeni kosmicznej drobiny blokują światło gwiazd i zasłaniają nam widok kosmosu, tak jak kurz zasłania przedmioty (...).

Wystawa „Gwiezdny pył” jest efektem wieloletnich naukowo-artystycznych zainteresowań artystki kosmosem i procesami tam zachodzącymi. Wynika z niezgody na obecny stan rzeczy – problem kosmicznych śmieci, postępujące zanieczyszczenie nieba sztucznym światłem oraz nieuchronnie zbliżającą się katastrofę klimatyczną. Fotografie wykonane zostały w miejscach nienaruszonych przez człowieka (m.in. na Pustyni Atakama w Chile), gdzie widok nieba różni się od tego, który znamy na co dzień. Jedną z inspiracji do podjęcia tych tematów stały się ukryte pod warstwą kurzu stare archiwalne szklane klisze, które Justyna Olszewska, jako studentka astronomii, miała okazję oglądać w Archiwum Instytutu Obserwatorium Astronomiczne UAM w Poznaniu. Te wyjątkowe, unikalne archiwalia artystka postanowiła włączyć do swojej wystawy. To ich pierwsza publiczna prezentacja (poza kontekstem naukowym).

wystawy w Holu Wielkim

PIOTR SOCHA – ILUSTRACJE / 14.01.–9.02.2020

Wystawa poświęcona ilustratorskiej twórczości Piotra Sochy, zorganizowana w ramach cyklu **Mistrz ilustracji**. Wystawa została pokazana na POZNAŃSKICH TARGACH KSIĄŻKI **1-3.03.2019**.
Organizatorzy: PTWK, CK ZAMEK, Wyd. Miejskie Poznania, Grupa MTP
Partnerzy: Miasto Poznań, ZAiKS

SALON ILUSTRATORÓW 2020 / 11.02.–1.03.2020

Celem wystawy „Salon Ilustratorów” była prezentacja i promocja polskich twórców ilustracji i grafiki książkowej zwłaszcza reprezentantów młodego pokolenia, stojących u progu kariery. Wystawa została pokazana na POZNAŃSKICH TARGACH KSIĄŻKI 2020 **6-8.03**. Na wystawie mogliśmy zobaczyć 146 prac 24 ilustratorów.

Organizatorzy: PTWK, CK ZAMEK, Wyd. Miejskie Poznania, Grupa MTP
Partnerzy: Miasto Poznań, ZAiKS

MISTRZ ILUSTRACJI JANUSZ GRABIAŃSKI

11.03.–22.03.2020 / czynna stacjonarnie jeden dzień

14-28.05.2020 / zwiedzanie wirtualne wystawy na stronie CK ZAMKU oraz na portalach YouTube i Facebook

Wystawa prac Janusza Grabiańskiego składała się z wybranych prac artysty z całego okresu jego twórczości. Została pokazana częściowo na wydrukach wielkoformatowych, na których często można dostrzec jeszcze wyraźniej jego kunszt i lekkość, z jakimi powstawały jego prace najczęściej wykonane w technice akwarelowej. Wystawa została również pokazana na POZNAŃSKICH TARGACH KSIĄŻKI 2020 (**6-8.03.**).

Organizatorzy: PTWK, CK ZAMEK, Wyd. Miejskie Poznania, Grupa MTP
Partnerzy: Miasto Poznań, ZAiKS

ZESTAWIENIE 2020 / 29.05.–14.06.2020

Jedenasty sezon artystyczny 2019/2020 w pracowni plastycznej tARTak prowadzonej przez Sylwię Chudy-Leśnik podsumowany wystawą „ZESTAWIENIE 2020”. Zobaczyliśmy na niej wybrane prace uczestników – dzieci i młodzieży od 6 do 15 lat.

WYSTAWA PRAC UCZESTNIKÓW PRACOWNI MALARSTWA I RYSUNKU CK ZAMEK

16.06.–9.07.2020

Wystawa prac uczestników Pracowni Malarstwa i Rysunku CK ZAMEK. Prezentowano część prac powstałych od września 2019 roku, podczas cotygodniowych spotkań uczestników pracowni, ukazując różne techniki, bogactwo ekspresji i kreatywności oraz różnorodność interpretacji i spojrzeń na sztukę.

ZAMEK OD NOWA: Fotografie Macieja Kaczyńskiego / 13.07.–30.08.2020

W latach 2018–2020 w zachodniej części dawnego Zamku Cesarskiego w Poznaniu toczyły się intensywne prace przy renowacji i konserwacji jego zabytkowych przestrzeni. Dobrze znane pomieszczenia Zachodniego Skrzydła odzyskały wygląd zgodny z ich kształtem z lat czterdziestych XX wieku. Wystawa pozwalała spojrzeć na różne etapy prac, ludzi, którzy je wykonywali i niezwykle zamkowe wnętrza.

Projekt „Konserwacja reprezentacyjnych wnętrz zachodniej części dawnego Zamku Cesarskiego w Poznaniu i ich adaptacja celem efektywnego wykorzystania dziedzictwa kulturowego” zrealizowany został dzięki dofinansowaniu ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020, priorytet VIII „Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury”.

WARKOCZ. DOM TAŃCA POZNAŃ. XX / 1–13.09.2020

Przez 20 lat działalności Domu Tańca Poznań splotło się ze sobą mnóstwo wątków, pomysłów, koncepcji i zauroczeń związanych z tradycją. Jej dawne i współczesne ścieżki, skrzyżowania i kierunki prezentowała wystawa „Warkocz. Dom Tańca Poznań. XX” spleciona z archiwalnych oraz współczesnych fotografii i innego rodzaju wizualnych artefaktów.

Projekt wystawy: Anna Kaźmierak

Produkcję wystawy dofinansowano ze środków Miasta Poznań.

GRAFIKA PLUS FOTOGRAFIA: Wystawa prac uczestników Pracowni Fotografii i Pracowni Grafiki 15.09.–11.10.2020

Zbiorowa wystawa prac uczestników pracowni zamkowych, na której można było zobaczyć fotografie portretowe oraz prace wykonane różnymi technikami graficznymi takimi jak: linoryt czy sitodruk.

WIELKOPOLSKI FESTIWAL FOTOGRAFII IM. IRENEUSZA ZJEŹDŹAŁKI: „Czarodzieje” – Wystawa fotografii Jana Kurka / 13.10.–12.11.2020

Jan Kurek ma oko. Nie każdy ma, nie każdy umie tak patrzeć, żeby zobaczyć, on potrafi. Jego oko znakomicie układa się do wizjera kamery lub aparatu fotograficznego i wychwytuje kadr, którego przeciętny obserwator albo nie zauważy, albo zlekceważy. W jego archiwum jest kilkanaście tysięcy zdjęć, ale o jego geniuszu najpiękniej świadczy kilkaset fotografii wykonanych w latach 60. XX wieku na Łazarzu. Co ciekawe, Łazarz i wszystko to, co dzisiaj fascynuje miłośników historii – ulice i domy – wcale go jako fotografa nie obchodziło. Interesowali go ludzie i sytuacje, które były ich udziałem. Na początku pretekstem do fotografowania były spacerzy z urodzonym w 1963 roku synem Marcinem. I to on i jego rowerek są bohaterami wielu zdjęć z połowy lat 60. A że wokół toczyło się życie – i ono nie umknęło uwadze Kurka. I tak trochę przez przypadek, powstał obraz jednej dekady na Łazarzu. Wystawa, która była pokazana w CK ZAMEK to niesamowity, żywy, pulsujący reportaż, piękna historia, wspomnienie na zawsze zatrzymane w tym Kurka oku.

Kuratorki: Marta Buczkowska, Danuta Książkiewicz-Bartkowiak

Z DUCHA OPOWIEŚCI: Wystawa grafik Darii Mielcarzewicz towarzysząca Festiwalowi Fabuły 14–29.11.2020

„Zaczęto się od Gombrowicza. Podczas lektury »Dzienników« Daria stwierdziła, że fajnie byłoby jedną z wielu intrygujących myśli Gombrowicza utrwalić w graficznym projekcie, by lepiej ją zapamiętać. Potem zrodziła się myśl, że przyjemnie byłoby kojarzyć twarze ważnych, bliskich autorów, pisarzy, poetów, filozofów itd. Tak właśnie powstał pierwszy projekt i zrodziła się idea kolejnych. Grafiki zdobiją przedmioty codzienne: koszulki, torby, plakaty, kubki, a także notesy, magnesy, pocztówki i inne artykuły.” Wszystko po to, by pisarze i ich fabuły stały się nam bliższe, by przypominać, że czytanie jest ważne. Pisarze i pisarki na projektach Darii stają się mniej papierowi, a cytaty poruszają tryby w naszej pamięci. Niektóre teksty są żartobliwe inne śmiertelnie poważne. Przypominają, że literatura to jednocześnie przyjemność, ale przede wszystkim nośnik cennych dla nas wartości.

Cytat pochodzi ze strony: sklepzcytatami.pl

DUŃSKI DESIGN W OBIEKTYWIE PIOTRA TOPPERZERA / 1.12.2020–7.03.2021

Piotr Topperzer urodził się w 1948 roku we Wrocławiu. W Danii, w której mieszka od 1968 roku, ukończył szkołę fotograficzną, a następnie założył własne atelier. Zaczynał od portretów na zamówienie, fotografował ludzi ze sfer finansowych, przemysłowych oraz znajomych i przyjaciół. Piotr Topperzer wykorzystuje w sposób suwerenny światło i oświetlenie. Punktem wyjścia jest przede wszystkim wyjątkowa wrażliwość, skupienie na detalu, wycucie przestrzeni w jej architektonicznym i wielowymiarowym kontekście oraz opanowanie rzemiosła.

Wystawa „Duński design w obiektywie Piotra Topperzera” ukazywała duńskie projekty użytkowe – biżuterię, meble oraz wyposażenie mieszkań.

KINO PAŁACOWE

Kino dysponuje 143. miejscami, cyfrowym projektorem, wysoką jakością obrazu i dźwięku, z możliwością projekcji 3D. Pałacowe wyróżnia się znakomitym repertuarem, w którym można znaleźć zarówno najlepsze filmy współczesne, spektakle teatralne i operowe, jak i klasykę kina (cykl Klasyka Studia Warner Bros.). Oprócz codziennych pokazów najnowszych filmów Kino oferuje pokazy przedpremierowe oraz szereg cykli dla wszystkich grup wiekowych. Jest miejscem spotkań, a także dyskusji i refleksji nad sztuką filmową. Jest także miejscem zajmującym się edukacją filmową, co roku współpracując z Uniwersytetem Artystycznym w Poznaniu i Instytutem Filmu UAM. Jesienią organizuje Międzynarodowy Festiwal Filmów Dokumentalnych OFF CINEMA, jak również gości na swoim ekranie festiwale filmowe: Integracja Ty i Ja, LGBT Film Festival, Animator, Ale Kino!, Short Waves.

Kino Pałacowe należy do Sieci Kin Studyjnych i Lokalnych oraz sieci kin art-house'owych Europa Cinemas i CICAIE. Sala Kinowa wyposażona jest w pętlę indukcyjną, co stanowi udogodnienie dla osób słabosłyszących. Okazjonalnie organizowane są także pokazy filmowe z audiodeskrypcją takie jak cykl „Obrazy Wrażliwe”, we współpracy z Centrum Praktyk Edukacyjnych.

W programie gościły liczne cykle filmowe, m.in. weekendowe Poranki dla Dzieci, Kino wokół Fotografii, transmisje spektakli teatralnych z National Theatre w Londynie oraz oper z Metropolitan Opera w Nowym Jorku. Ważną częścią edukacyjnego programu Kina było wydarzenie letnie współorganizowane z Wydziałem Zdrowia Urzędu Miasta Poznania LATO nie_LETNIE, zajęcia w pracowniach filmowych: Pracowni Animacji, Warsztatów Filmowych oraz klubu filmowego AWA oraz interdyscyplinarny program dla dzieci i młodzieży „KinoSzkola”.

24. MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL FILMÓW DOKUMENTALNYCH OFF / 13-18.10.2020

Festiwal OFF CINEMA z roku na rok poszerza swoją formułę programową, coraz wyraźniej stając się festiwalem sztuki dokumentalnej, na którym niekomercyjny repertuar o wysokich walorach artystycznych zajmuje eksponowaną rolę. Po raz kolejny zrealizowaliśmy ideę, opartą na prezentacji filmów wartościowych skierowanych do zróżnicowanego grona odbiorców.

Z prawie 500 zgłoszeń z 12 krajów komisja selekcyjna wyłoniła 30 filmów konkursowych (13 długo- i 17 krótkometrażowych, w tym 13 filmów z Polski), które walczył o nagrodę Złotego Zamku. Do Jury przyjęli zaproszenie: prof. Ilan Avisar, dr Anna Misiak, prof. Barbara, Piotr Jaxa-Kwiatkowski, Rafał Łysak i Antonio Zagal. Ze względu na pandemię koronawirusa przyjęliśmy formę hybrydową. Wszystkie 30 filmów konkursowych, z napisami w języku polskim i angielskim, można było obejrzeć na całym świecie w sieci (bez geoblokady) za pośrednictwem platformy Bilety24.

Jury konkursu filmów długometrażowych w składzie: Piotr Jaxa-Kwiatkowski (przewodniczący), Barbara Pawłowska i Rafał Łysak po obejrzeniu trzynastu filmów konkursowych postanowiło przyznać:

ZŁOTY ZAMEK i 8 000 zł filmowi „Wieloryb z Lorino”, reż. Maciej Cuske z Polski

SREBRNY ZAMEK i 5 000 zł, ufundowanie przez Marszałka Województwa Wielkopolskiego Pana Marka Woźniaka filmowi „Synek”, reż. Paweł Chorzępa z Polski

BRAZOWY ZAMEK i 3000 zł filmowi „Of Land and Bread” („Ziemi i chleba”), reż. Ehab Tarabieh z Izraela

WYRÓŻNIENIE dla Piotra Bernasia, operatora filmu „Wieloryb z Lorino” z Polski, w reż. Maciej Cuske, za wyjątkowe zdjęcia

WYRÓŻNIENIE dla filmu „Kobieta ksiądz” („A Woman Priest”), reż. Marie Mandy z USA

NAGRODA PUBLICZNOŚCI: „Striptiz i wojna”, reż. Andrei Kutsila z Białorusi

Jury konkursu krótkometrażowego w składzie: Ilan Avisar (przewodniczący), Anna Misiak i Antonio Zagal po obejrzeniu siedemnastu filmów konkursowych postanowiło przyznać:

ZŁOTY ZAMEK i 8 tys. zł filmowi „Efekt Halo”, reż. Patrycja Polkowska z Polski
SREBRNY ZAMEK i 5000 zł, ufundowanie przez Marszałka Województwa Wielkopolskiego Pana Marka Woźniaka, filmowi „Mother's”, w reż. Hippolyte Leibovici z Belgii
BRĄZOWY ZAMEK i 3000 zł filmowi „Dad You've Never Had”, reż. Dominika Łapka z Polski
WYRÓŻNIENIE dla filmu „Z otwartymi oczami” („With open eyes”), reż. Hamutal Goren z Izraela
WYRÓŻNIENIE dla filmu „Blisko ziemi” („Down to Earth”), reż. Paulina Sikora z Polski
NAGRODA PUBLICZNOŚCI: Wielki strach, reż. Pawlina Carlucci Sforza

Na gali kończącej festiwal zaprezentowaliśmy publiczności dwa Złote Zamki.

pozostałe wydarzenia

- _ 13. Sputnik nad Polską / 13-19.01.2020
- _ przegląd filmowy „Nieznane Oblicza Japonii” / 14-16.02.2020
- _ LATO nie LETNIE / 20.07.-31.08.2020
- _ Cinema Italia Oggi / 30.07.-3.08.2020
- _ Nowe Horyzonty tournée / 7-9.08.2020
- _ Short Waves Festival / 18-23.08.2020
- _ 11. LGBT Film Festival / 21-27.09.2020
- _ 25. MFFD OFF CINEMA / 13-18.10.2020
- _ Halloween w Pałacowym / 31.10.2020
- _ Klasyka Warnera / listopad 2020

MUZYKA

Do zawieszenia działalności instytucji kultury z powodu pandemii COVID-19, zorganizowaliśmy 13 koncertów. Wśród ich wykonawców znaleźli się tacy artyści jak Maria Peszek i Ray Wilson oraz zespoły Lao Che, Kwiat Jabłoni i Strachy na Lachy. Zdążyliśmy też przeprowadzić dwa wydarzenia w ramach cyklu JazZamek (Maciej Tubis Trio oraz Olo Walicki & Jacek Prościński), trzy w ramach Gramy u Siebie oraz jedną odsłonę Mojej Muzyki.

FESTIWAL ETHNO PORT 2020 / 4-6.09.2020

Kolejną 13. edycję festiwalu planowaliśmy zorganizować w pierwszej połowie czerwca 2020 r. W przygotowanym programie tradycyjnie znalazło się około 10 wykonawców ze świata oraz złożona z trzech zespołu reprezentacja polskiej muzyki folkowej. Pod koniec marca zdaliśmy sobie sprawę, że wobec globalnego zasięgu wirusa COVID-19 realizacja naszych zamierzeń nie uda się. Niepewność rozwoju sytuacji, zamknięte granice, odwołane loty nie dawały żadnej nadziei na organizację festiwalu w wyznaczonym terminie.

Ethno Port to jednak nie tylko trzydniowe, raz do roku odbywające się, wydarzenie. To przede wszystkim społeczność złożona z publiczności i wykonawców biorących udział w poprzednich odsłonach festiwalu. Jej zasięg jest równie globalny jak opisujące powszechność choroby określenie PANDEMIA. Ciekawi, jak wygląda sytuacja w innych miejscach na świecie zwróciliśmy się do artystów

związanych z Ethno Portem o nadesłanie muzycznych listów, w których obok materiału muzycznego znalazły się relacje, pozdrowienia i wyrazy wsparcia dla festiwalowej społeczności. Na naszą prośbę odpowiedziało 22 wykonawców, którzy żyjąc w najróżniejszych zakątkach świata, opowiedzieli o bardzo podobnych doświadczeniach związanych z izolacją i brakiem kontaktu z publicznością. Filmy te umieszczaliśmy na zamkowej stronie internetowej oraz facebookowym profilu Ethno Portu.

Jak większość wydarzeń muzycznych planowanych na pierwszą połowę 2020 roku, żywiłmy nadzieję, że przełożenie terminu imprezy na wrzesień pozwoli na jej realizację. Organizacja międzynarodowego festiwalu wymaga jednak czasu i pewności, potrzebnych przy zawieraniu umów, podejmowaniu zobowiązań i załatwianiu wszelkich niezbędnych formalności (np. wizowych). Z tego powodu postanowiliśmy zmienić formułę Ethno Portu, proponując jego polskie wydanie. Decyzja o zaproszeniu rodzimych artystów, poza powodami praktycznymi, była też wyrazem naszej świadomości, w jak trudnej sytuacji ekonomicznej znaleźli się krajowi muzycy.

Festiwal odbył się w dniach 4-6 września. Przygotowaliśmy dwie sceny w Sali Wielkiej oraz na Działyńcu Zamkowym. W każdym z tych miejsc istniała możliwość zgromadzenia 200-osobowej publiczności, która zobowiązana była do przestrzegania zasad polegających na: zakrywaniu ust i nosa, dezynfekcji rąk, utrzymywaniu dystansu pomiędzy sobą nawzajem i w sześciometrowej odległości od sceny oraz wypełnianiu ankiet mogących posłużyć odnalezieniu w razie potrzeby uczestników wydarzeń. Pierwszych sześć koncertów: Domu Tańca Poznań prezentującemu szeroką reprezentację poznańskich artystów oraz zespołów Timingeriu, Sutari, Fanfara Avantura, Mehehe i Released Souds Trio odbyło się w piątkowy i sobotni wieczór. Publiczność, poza jednym wymagającym interwencji organizatorów przypadkiem, akceptowała i stosowała się do wprowadzonych w regulaminie imprezy obostrzeń sanitarnych. Pojedyncze rozmowy z uczestnikami wskazywały też, jak nieostre są zasady obowiązujące w rozporządzeniach ogólnokrajowych. Utrzymywanie pożądanego zachowań było możliwe dzięki dobrej atmosferze i wzajemnym zrozumieniu, a nie jasnym i precyzyjnym regułom.

Festiwal zakończył niedzielny koncert będący wyrazem solidarności z protestującymi, przeciwko sfałszowaniu wyborów prezydenckich, obywatelkami i obywatelami Białorusi. Na scenie pojawił się duet Vorsoba & Pokakh, Koło Jana oraz wspinała pieśniarka Nasta Niakrasava. Udział artystów zza wschodniej granicy ułatwił fakt, że wszyscy oni mieszkają na stałe w Polsce.

Ethno Port 2020, podobnie jak wiele wydarzeń organizowanych w końcu lata i wczesną jesienią w Polsce, przybrał formułę hybrydową, polegającą na jednoczesnej obecności w świecie realnym i w sieci. Koncert poświęcony sytuacji na Białorusi transmitowany był na żywo. Natomiast w sobotę 5 września miała miejsce premierowa emisja pięciu filmów nadesłanych przez artystów, którzy mieli pojawić się w czerwcu w Poznaniu. Wśród wykonawców prezentujących swoją twórczość znaleźli się: Maija Kauhanen z Finlandii, duet Amine & Hamza z Tunezji, malijskie Trio Da Kali, koreańskie The Sero oraz niezwykle zespół Ndima z Kongo Brazaville. Tytuł „Do zobaczenia niebawem”, towarzyszący prezentacji przygotowanych specjalnie dla Ethno Portu materiałów, jest wyrazem naszej nadziei, że przyszłoroczna 14 edycja festiwalu odbędzie się w normalnych, postpandemicznych okolicznościach.

koncerty

Po pierwszym odmrożeniu od czerwca rozpoczęliśmy organizację koncertów na klimatycznym Działyńcu Zamkowym, który dzięki inwestycji w infrastrukturę – zadana scena, nagłośnienie i oświetlenie oraz wprowadzenie regulaminu dot. Covid-19 – stał się bezpieczną, profesjonalną przestrzenią dla wydarzeń kulturalnych. Przy dopuszczalnej ilości publiczności z zachowaniem bezpiecznego dystansu mogliśmy zapewnić maksymalnie 200 miejsc siedzących.

Dzięki temu w lipcu pod hasłem Odmrażamy Działyńiec Zamkowy odbyły się koncerty Czesława Mozila (8.07.), a w cyklu JazZamek Stanisława Słowińskiego (15.07.) oraz duetu Backspace z udziałem Patryka Lichoty (29.07.) i koncert specjalny grupy Morga (22.07.) w ramach cyklu Gramy u Siebie).

Sierpień to głównie wydarzenia współorganizowane – koncert ORGANKA (5.08.), Piotra Bukartyka (09.08.) czy jubileusz 15 Lat Wydawnictwa Karrot Kommando (9 koncertów w dniach 12-16.08.),

w których wystąpili m.in. Kapeli ze Wsi Warszawa, duet Kirszenbaum, Pablopavo i Ludziki, Vavamuffin, Slavic Jazz Underground, Roberto Delira, Żywiołak, LXMP i DJ Krzak.

W dniach 4-06.09. na dwóch scenach odbyła się hybrydowa odsłona 13. edycji Festiwalu ETHNO PORT (Dziedziniec Zamkowy i Sala Wielka).

Jesienią do Sali Wielkiej powrócił cykl JazZamek z dwoma koncertami: Jerzy Mączyński & The Pelican System (25.09.) oraz Łukasz Ojdana (04.10.). Trzeci koncert – Marc Perrenoud Trio został przeniesiony na listopad 2021 r. W Scenie Nowej 11.10 odbyła się premiera programu muzyczno-wizualnego WELT KOLEKTYW – z uwagi na ograniczenia liczby widzów, artyści zagraли trzykrotnie w ciągu jednego dnia.

Zgodnie z planem 2.10. odbył się finał konkursu Gramy u Siebie, który zaprezentował trzy zakwalifikowane poznańskie zespoły (Camping Hill, Eleanor Grey i Yelram).

W ramach specjalnej odsłony cyklu Moja Muzyka pt. „Muzyczne Opowieści” odbyły się 3 koncerty obejmujące przestrzeń historycznej części Zamku – „Podróż po nieznaną” 18.08.2020, „Beethoven po naszymu” 16.09.2020 oraz „Minimale” 22.09.2020.

W październiku, w ramach MM odbyła się V edycja festiwalu „ŚWIATŁODŹWIĘKI” (16-17.10.) – cztery koncerty, dwa wykłady i pokaz filmu - z udziałem polskich i zagranicznych artystów (z Francji, Hiszpanii, Indii i Słowacji), a 24.10. odbył się warsztat dla grupy nauczycieli zainteresowanych aktywnym uczestnictwem ich uczniów w kolejnych edycjach "Lekcji słuchania muzyki nowej"

W pandemii kontynuowana była współpraca z Festiwalem POZNAŃSKA WIOSNA MUZYCZNA – 21.10. odbył się przełożony z marca festiwalowy koncert muzyki współczesnej Duo van Vliet.

W Sali Wielkiej udało się też zrealizować koncerty poznańskich festiwali URO 7 PIECZEŃ z muzyką alternatywną (9-10.10. – 10 wykonawców) oraz POZNAŃ KATHARSIS FESTIVAL (6.11. – dwa koncerty przeniesione do Zamku w ostatniej chwili przed kolejnym zawieszeniem działalności kulturalnej) oraz HIATUS FESTIVAL z muzyką elektroniczną (17-18.12.) – cztery koncerty prezentowane na antenie radio Afera z powodu kolejnych ograniczeń związanych z pandemią.

Łącznie w 2. Półroczu zrealizowanych zostało ponad 50 koncertów, w tym Ethno Port oraz 6 festiwali współorganizowanych. To setki artystów, głównie z Poznania i z Polski reprezentujących takie obszary jak muzyka współczesna, jazzowa, klasyczna, awangardowa, elektroniczna, rockowa, folkowa, dawna, sakralna i eksperymentalna.

TEATR

TEATR POWSZECHNY

Celem projektu „Teatr powszechny” jest roztoczenie opieki nad środowiskami używającymi narzędzi teatralnych, w pracy terapeutycznej z osobami z niepełnosprawnościami i zagrożonymi społecznym wykluczeniem. W 2020 do momentu zawieszenia działalności CK ZAMEK z powodu pandemii COVID-19 zaprezentowaliśmy trzy spektakle będące wznowieniami ubiegłorocznych premier. Były to „Grimm” TEATRU POD FONTANNĄ, „Jestem” zespołu JEST JAK JEST oraz ATOMOS grupy teatralnej NOWI W NOWYM. W drugiej połowie czerwca udało się powrócić do prób nowych spektakli, jednakże ze względu na charakter programu i sposób funkcjonowania jego uczestników, niemożliwa była skuteczna obecność online.

MÓWIMY: OTWARCIE! „Kamienne sny”

Spektakl w wykonaniu Teatru Usta Usta Republika, był niecodziennym zwiedzaniem odnowionych wewnątrz historycznego Zachodniego Skrzydła Zamku. Milczący przez lata Zamek nagle przemówił. niesprawiedliwie potraktowany przez historię i ludzi ma szansę wreszcie opowiedzieć własną wersję wydarzeń. Jej charakter odbiega od oficjalnych przewodników po dawnej Dzielnicy Cesarskiej. Zamiast wielkiej, pomnikowo ujętej narracji, Zamek opowiadał kamienne sny, odrealnione, pełne humoru dzikie historie, inspirowane rzecz jasna autentycznymi zdarzeniami. Przedstawieniu towarzyszył interaktywne słuchowisko w kilku przestrzeniach.

LITERATURA

W pierwszym półroczu 2020 roku, do momentu lockdownu, zorganizowaliśmy 12 spotkań literackich wokół ważnych i prowokujących do dyskusji książek (powieści, esejów, reportaży, wierszy). Z różnorodnej i bardzo bogatej oferty wydawniczej staramy się wybierać najbardziej wartościowe tytuły, wskazując tym samym na istotne tematy i fenomeny literatury współczesnej. Zależy nam i na promowaniu tych książek, i na pobudzaniu dyskusji wokół literatury, a co za tym idzie także wokół naszej rzeczywistości, obyczajów, przemian społecznych i wydarzeń politycznych. Wśród naszych gości byli: **Piotr Sommer** (rozmowa o przekładzie książki „Tysiąc sztuk awangardowych” Kennetha Kocha, cykl „Seryjni Poeci”), ukraiński pisarz **Jurij Wynnyczuk** (rozmowa o powieści „Tango śmierci, cykl »Spojrzenie na Wschód«); **Agnieszka Pajączkowska i Aleksandra Zbroja**, autorki reportażu „A co wyście myślały? Spotkania z kobietami z mazowieckich wsi” (cykl „Zamek Czyta”), **Katarzyna Kłosińska i Michał Rusinek** – dyskusja o książce „Dobra zmiana (czyli jak się rządzi światem za pomocą słów), cykl „Zamek czyta”, **Paweł Sołtys** (spotkanie o tomie „Nieradość”, cykl „Festiwal Fabuły – redakcja”) oraz **Katarzyna Kobylarczyk** (rozmowa o reportażu „Strup. Hiszpania rozdrapuje rany”, cykl „Festiwal Fabuły – redakcja”).

Istotnymi elementami naszego programu były dwie debaty. Pierwsza z nich – dyskusja o współczesnym reportażu „Czy tematy leżą na ulicy?” towarzyszyła rozstrzygnięciu III edycji Konkursu Reporterskiego Wydawnictwa Poznańskiego. Druga pt. „Język a wykluczenie” zorganizowana została z okazji Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego.

W pierwszym półroczu czterokrotnie spotkał się Zamkowy Klub Książki (dwie dyskusje odbyły się online). W ramach Zamkowego Klubu Książki Ukraińskiej zorganizowaliśmy dwa spotkania (jedno z nich odbyło się online).

Z uwagi na stan epidemii Festiwal Fabuły oraz gala Poznańskiej Nagrody Literackiej zostały przeniesione z maja na listopad 2020.

Najważniejszymi wydarzeniami zorganizowanymi w 2020 roku były: Festiwal Fabuły (17-21.11.) i ogłoszenie laureatek Poznańskiej Nagrody Literackiej (20.11.). Obie imprezy z uwagi na pandemię zostały przeniesione z maja na listopad, obie też (ze względu na drugi lockdown) odbyły się wyłącznie w sieci. Transmisje online prowadziliśmy na portalu Facebook (profile CK Zamek i Zamek Czyta).

Ideą **Festiwalu Fabuły**, który odbył się po raz czwarty, jest szukanie nowych opowieści, bohaterów i bohaterów oraz języków, które poszerzają wyobraźnię i pozwalają lepiej się komunikować. Gośćmi festiwalu byli autorzy i autorki ważnych i prowokujących do dyskusji książek wydanych w ostatnich dwóch latach: Dominika Słowik („Zimowla”), Mikołaj Łoziński („Stramer”), Izabela Morska („Znikanie”), Joanna Rudniańska („RuRu”), Sergiej Lebiediew („Dzieci Kronosa”, „Debiutant”) oraz debiutanci: Maria Karpińska („Żywopłoty”), Barbara Sadurska („Mapa”) i Bolesław Chromy („Pozwólcie pieskom przyjść do mnie”). Równolegle do rozmów o książkach najnowszych zaproponowaliśmy (nie tylko) uczniom wykłady poświęcone utworom ze szkolnego kanonu.

W ramach cyklu „Kanon od nowa” prof. Przemysław Czapliński wygłosił wykład o „Trylogii husyckiej” A. Sapkowskiego, prof. Szymon Wróbel o „Ferdynandzie” W. Gombrowicza, a prof. Inga Iwaszewska o „Moralności pani Dulskiej” G. Zapolskiej.

20.11. odbyło się ogłoszenie laureatek PNL, którymi zostały: Krystyna Miłobędzka (Nagroda im. A. Mickiewicza) i Monika Glosowicz (Stypendium im. Stanisława Barańczaka).

Ważną częścią naszego programu literackiego są spotkania wokół ważnych i prowokujących do dyskusji książek. Z różnorodnej i bardzo bogatej oferty wydawniczej staramy się wybierać najbardziej wartościowe tytuły, wskazując tym samym na istotne tematy i fenomeny literatury współczesnej. W 2020 roku zorganizowaliśmy **20 spotkań**. Wśród naszych gości byli m.in.: **Piotr Sommer** (rozmowa o przekładzie książki „Tysiąc sztuk awangardowych” Kennetha Kocha, cykl „Seryjni Poeci”), ukraiński pisarz **Jurij Wynnyczuk** (rozmowa o powieści „Tango śmierci”, cykl „Spojrzenie na Wschód”); **Katarzyna Kłosińska i Michał Rusinek** – dyskusja o książce „Dobra zmiana (czyli jak się rządzi światem za pomocą słów), cykl „Zamek czyta”, **Paweł Sołtys** (spotkanie o tomie „Nieradość”, cykl „Festiwal Fabuły – przedakcje”) oraz **Katarzyna Kobylarczyk** (rozmowa o reportażu „Strup. Hiszpania rozdrapuje rany”, cykl „Festiwal Fabuły – przedakcje”), **Stanisław Łubieński** (rozmowa o „Książce o śmieciach”, cykl „Zamek czyta”), **Aleksandra Lipczak** (dyskusja o reportażu „Lajla znaczy noc”, cykl „Zamek czyta”) czy **Kamil Całus** (spotkanie na temat książki „Mołdawia. Państwo niekonieczne”, cykl „Spojrzenie na Wschód”).

W Zamku gościliśmy również Festiwal Literatury dla Dzieci (w jego ramach odbyło się 7 wydarzeń). Istotnymi elementami naszego programu były cztery **debaty**. Pierwsza z nich – dyskusja o współczesnym reportażu „Czy tematy leżą na ulicy?” towarzyszyła rozstrzygnięciu III edycji Konkursu Reporterskiego Wydawnictwa Poznańskiego. Druga pt. „Język a wykluczenie” zorganizowana została z okazji Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego. Dwie kolejne odbyły się w ramach cyklu „To wróci. Przeszłość i przyszłość pandemii” (organizowanej wspólnie z Wydziałem Filologii Polskiej i Klasycznej UAM). Cykl poświęcony jest doświadczeniom, które zebraliśmy i zgubiliśmy podczas pandemii koronawirusa; do tematycznych dyskusji poświęconych miastom i demokracji zaprosiliśmy przedstawicieli różnych profesji i dziedzin wiedzy. Program „To wróci” kontynuowany będzie w 2021 r.

W 2020 roku dziewięciokrotnie spotkał się **Zamkowy Klub Książki** (pięć dyskusji odbyło się online). W ramach **Zamkowego Klubu Książki Ukraińskiej** zorganizowaliśmy pięć spotkań (trzy z nich odbyło się online).

Łącznie w 2020 roku zorganizowaliśmy **50 różnorodnych wydarzeń (23 z nich odbyło się wyłącznie on-line)**. Na blogu www.zamekczyta.pl opublikowaliśmy **22 teksty**.

Nagraliśmy **3 filmy** z cyklu „Fabuły na głos” oraz **2 filmy** przygotowane na uroczystość wręczenia PNL (o Krystynie Miłobędzkiej oraz o laureatce i nominowanych do Stypendium im. S. Barańczaka).

PROGRAM REZYDENCJI ARTYSTYCZNYCH

W 2020 roku w Zamku były realizowane projekty trójki nowych rezydentów: Nadii Lichtig, Piotra Armianovskiego oraz Liliany Piskorskiej, a także rezydentek z poprzednich lat Izabelli Gustowskiej i Doroty Nieznalskiej. Rok rozpoczęliśmy finalnym koncertem rezydencji „Temporary Broadcast Institute”, podczas którego Danie Koniusz zaprezentował publiczności swój „utwór na remont” – 40-minutową autorską realizację, skomponowaną z archiwum zarejestrowanego materiału audialnego, nagrywanego w niedostępnych ze względu na remont przestrzeniach Centrum Kultury ZAMEK. W drugiej części Sesji wykonany został utwór Misy Shimomura i Mikołaja Polińskiego „Playable/Unplayable -Improvisation for Two Pianos”.

W pierwszej połowie roku Dorota Nieznalska, która pracowała nad projektem „Badania Głównego Urzędu Rasy i Osadnictwa SS, Rasse- und Siedlungshauptamt, RuSHA – (Wartheland)” odbyła swój pobyt badawczy w poznańskim Archiwum Państwowym oraz w Instytucie Zachodnim, a także wygłosiła swój drugi wykład „Blut und Boden, Krew i Ziemia. Biopolityka III Rzeszy”. Trwały przygotowania do wystawy Izabelli Gustowskiej „Bezwzględne cechy podobieństwa” oraz realizowany był plan zdjęciowy jej filmu o tym samym tytule. Odbyło się zatem wiele spotkań roboczych dotyczących obu tych projektów.

Piotr Armianowski realizował przygotowania do realizacji projektu „Pióro” – wygłosił wykład na temat swojej dotychczasowej twórczości, odbył research oraz napisał scenariusz, a także podjął współpracy z częścią wykonawców, jednak ze względu na epidemię Covid-19 realizacja samego filmu VR oraz jej prezentacja zostały przełożone na rok 2021, podobnie jak stało się z realizacją projektu Nadii Lichtig. Rezydencja Liliany Piskorskiej została opóźniona i rozpoczęła się w lipcu 2020 roku.

W drugiej połowie 2020 roku w Zamku realizowane były projekty trzech rezydentek Liliany Piskorskiej, Izabelli Gustowskiej oraz Doroty Nieznalskiej. Pobyt artystyczny Nadii Lichtig, artystki zamieszkałej we Francji, został przełożony na rok kolejny ze względu na pandemię Coronavirusa. Został natomiast zrealizowany projekt „Łagodny bieg w dół” Liliany Piskorskiej.

Artystka pracowała nad swoją instalacją, obrazującą język nienawiści stosowany przez skrajnie prawicowe media przez okres kilku miesięcy, jednocześnie organizując spotkania z publicznością. Odbyło się spotkanie zatytułowane „Dziwne narzędzia”, z udziałem zaproszonych przez Lilianę Piskorską artystów i artystek, prezentujących swoją twórczość artystyczną związaną z tematem projektu Piskorskiej oraz spotkanie performatywne „Łagodny bieg w dół. Beta testing”, podczas którego artystka testowała wypracowywany przez siebie, zupełnie nowy model spotkania, które jest czymś pomiędzy wykładem, rozmową i performensem. Odbył się także wernisaż wystawy „Łagodny bieg w dół”, ze względu na reżim sanitarny, zrealizowany na dziedzińcu przez pracownię artystki oraz spacer po wystawie „Łagodny bieg w dół: Połączmy fakty”. Spotkanie „Łagodny bieg w dół. Edycja 2” zostało odłożone, ze względu na drugą falę obostrzeń.

Dorota Nieznalska zakończyła swój projekt „Badania Głównego Urzędu Rasy i Osadnictwa SS, Rasse- und Siedlungshauptamt, RuSHA – (Wartheland)” realizując wystawę „Rassenhygiene”, której wernisaż odbył się 9 października. Z kolei 23 października odbył się połączony z koncertem i planem zdjęciowym do przygotowywanego filmu Izabelli Gustowskiej wernisaż jej wystawy „Bezwzględne cechy podobieństwa”. Obie wystawy zostały przerwane w wyniku lockdownu.

IMPREZY MASOWE

IMIENINY ULICY ŚW. MARCIN – JEST INACZEJ

Imieniny Ulicy Św. Marcin są niezwykle lubianym i wyczekiwany przez mieszkańców naszego miasta, corocznym wydarzeniem. Dzień Święta Niepodległości Poznań obchodzi hucznie i kolorowo, pamiętając o lokalnych tradycjach związanych z kultem Św. Marcina. W tym roku z powodu pandemii COVID-19 to jedyne w swoim rodzaju święto nie mogło odbyć się w znanym z poprzednich lat kształcie - z Korowodem, Świętym Marcinem tryumfalnie wznoszącym klucze do miasta, kiermaszem rogali, koncertami. Pomimo to staraliśmy się zachować główne przesłanie Imienin Ulicy Św. Marcin, którym jest wzmacnianie solidarności, empatii i troski o siebie nawzajem. Przystrojona flagami ulica, oraz symbolicznie dominująca w miejscu corocznych wydarzeń rzeźba, stanowiły między innymi oprawę plastyczną akcji pomocy osobom starszym, szczególnie narażonym na skutki pandemii COVID-19. Znany z historii symbol zwycięstwa, ubrany w antywirusową niebieską rękawiczkę to także znak mówiący, że jesteśmy razem w pandemii. Razem jak prezentowani przez CK ZAMEK ludzie zaangażowani w organizację wsparcia dla medyków, osób bezdomnych i wszystkich tych, którym ciężko jest w dzisiejszych czasach.

Działania edukacyjne

EDUKACJA ARTYSTYCZNA

WYDARZENIA:

Strefa Zabawy / styczeń–marzec i lipiec–październik 2020

Sobotni cykl warsztatów artystycznych dla przedszkolaków odbył się w pierwszej połowie roku 9 razy (spotkanie z tańcem, plastyką i muzyką). Letnia edycja obejmowała 5 warsztatów z dziedziny teatru, tańca i ceramiki, uczestniczyło w niej 25 dzieci. Sobotnie warsztaty, odbywające się w pierwszej połowie obecnego sezonu artystycznego (przerwane obostrzeniami epidemiologicznymi), odbyły się 3 razy w październiku (taneczne i ceramiczne), w których uczestniczyło 8 dzieci. Zajęcia trwały 45 minut, czyli optymalny czas skupienia uwagi małego dziecka w wieku przedszkolnym. Pozwalał na koncentrację i pełne zainteresowanie tematem zajęć, a jednocześnie nie powodował znudzenia zagadnieniem. Zaprośiliśmy do współpracy artystów specjalizujących się w bardzo różnych dziedzinach sztuk. Zajęcia charakteryzowały się dużą różnorodnością tematyczną. Podczas zajęć wykorzystano techniki: plastyczne, taneczne, muzyczne a różnorodność i atrakcyjność tematów uzyskano poprzez łączenie kilku technik podczas jednych warsztatów: literatury z plastyką, tańca z muzyką, plastyki z tańcem.

Zima w Zamku / 25.01.–8.02.2020

Cykl spektakli, seansów filmowych oraz warsztatów artystycznych z różnych dziedzin sztuk, organizowany w czasie ferii dla dzieci. Łącznie odbyło się 29 warsztatów – plastycznych, naukowych, teatralnych, wokalnych, tanecznych oraz nauki polskiego języka migowego. Spektakl „Dziki serce” Białostockiego Teatru Lalek tłumaczony był na język migowy w ramach współpracy z Towarzystwem Osób Niesłyszących TON. Łącznie w Zimie w Zamku uczestniczyło 651 osób.

Pracownie, zespoły, warsztaty / styczeń–czerwiec i wrzesień–grudzień 2020

W zamkowych pracowniach i zespołach artystycznych można rozwijać pasje i umiejętności, a także zdobywać nowe kompetencje niezależnie od wieku.

PRACOWNIE: Pracownia Rysunku i Form Plastycznych, Pracownia Grafiki, Pracownia Fotografii, Pracownia Tkaniny Unikatowej Pracownia Malarstwa i Rysunku dla Dorosłych, Pracownia Słowa i Poezji Śpiewanej, Kuźnia Piosenki, Pracownia Rzeźby i Ceramiki oraz Grupa Twórcza TERRAKOTA, Pracownia Plastyczna tARTak.

ZESPOŁY: Chór Dziewczęcy Skowronki, Chór Męski Arion, Grupa Pociąg Teatralny, Studio Teatralne Próby, Kapela Dudziarzy Wielkopolskich.

W czasie pandemii zajęcia odbywały się nieprzerwanie stacjonarnie w Zamku, w małych grupach. W zależności od potrzeb uczestników zespołów i pracowni praca odbywała się również w systemie hybrydowym, część zajęć grupowych prowadzona była zdalnie a część stacjonarnie. W tym okresie, spotkania twórcze, przybierały różne formy: od zajęć grupowych stacjonarnych i online, po konsultacje i warsztaty indywidualne stacjonarne i zdalne. Ze względu na pogarszającą się sytuację epidemiczną w kraju zawieszono zajęcia z grupami seniorów.

W tym okresie do pracowni zamkowych na zajęcia stacjonarne i zajęcia online sprzedano 580 biletów miesięcznych i karnetów semestralnych.

SeZamkowy Teatr / lipiec–październik

Kontynuacja sezamkowych spektakli w Zamku, zaprogramowanych specjalnie dla najmłodszych dzieci w wieku od 2 do 5 lat. W czasie teatralnych spotkań dzieciom towarzyszyli rodzice, dziadkowie oraz starsze lub młodsze rodzeństwo. Spektakle miały za zadanie delikatnego i bezpiecznego wprowadzenia dziecka w świat teatralnej umowności. Dzieci poznawały proste historie i opowieści,

przedstawiane przez aktorów. Spektakle pomagały pobudzić ciekawość i wyobraźnię, sprzyjały ogólnemu rozwojowi i uczyły samodzielnego doświadczania rzeczywistości. Przed małymi widzami zaprezentowały się grupy teatralne, które na co dzień pracują z dziećmi i tworzą dla nich spektakle: Teatru Gili Gili z Poznania ze spektaklem „Czuły domek” oraz Teatr Chrzęszcz Brzmi w Trzcinie ze spektaklem „Witajki i papatki”.

Zamkowe Lato dla Dzieci / 25.01.–8.02.2020

Cykl wakacyjnych imprez dla dzieci, w ramach cyklu odbyło się: 7 spektakli teatralnych oraz 2 spotkania z opowieścią i 2 warsztaty artystyczne. Łącznie odbyło się 11 wydarzeń.

Działania Zamkowego Lata dla Dzieci, od blisko dwudziestu lat programowane są w taki sposób, aby mały odbiorca poznawał cały kalejdoskop działań artystycznych (plastycznych muzycznych, teatralnych) i budował swoją wrażliwość estetyczną. Pomagamy pobudzić ciekawość i wyobraźnię, co sprzyja ogólnemu rozwojowi i uczy samodzielnego odbioru rzeczywistości. Stawiamy na wysoki poziom artystyczny prezentowanych wydarzeń. Zapraszamy zespoły teatralne i artystów/edukatorów, którzy pracują w teatrach i tworzą dla dzieci autorskie spektakle, koncerty i warsztaty. Stąd w programie Zamkowego Lata dla Dzieci spektakle premierowe i projekty autorskie. Spektakle teatralne skierowane były do dzieci od 6 lat. W czasie wtorkowych i czwartkowych spotkań dzieciom towarzyszyli rodzice, dziadkowie oraz starsze lub młodsze rodzeństwo. Nasze zaproszenie przyjęli m.in.: Teatr Uszty z Krakowa, Teatr Kufer z Gdańska, Teatr Żelazny z Katowic, Teatr Wariate z Poznania, Teatr HoM z Tych. Większość z nich zaprezentowała spektakle premierowe. Urozmaiceniem programu teatralnego były czwartkowe warsztaty plastyczne realizowane w kameralnych grupach oraz spotkanie z KARAWANĄ OPOWIEŚCI, opowiadaczami baśni, legend i starych zapomnianych historii.

Grafika plus fotografia / 15.09.–11.10.2020

Wystawa prac uczestników zamkowych warsztatów artystycznych prowadzonych w ramach: Pracowni Fotografii i Pracowni Grafiki. Na zbiorowej wystawie zaprezentowano czarno-białe fotografie portretowe oraz prace wykonane różnymi technikami graficznymi takimi jak: linoryt czy sitodruk. Różnorodna wystawa prac graficznych i fotograficznych była prezentacją warsztatowych umiejętności oraz obszarów zainteresowań dorosłych uczestników pracowni zamkowych. Prace wykonano w warunkach domowych podczas pierwszego lockdownu, indywidualnych izolacji czy kwarantanny uczestników oraz podczas zajęć stacjonarnych w Zamku.

Pracownia Rakla / listopad–grudzień 2020

Od października do listopada prowadzone były prace remontowe i adaptacyjne związane z uruchomieniem i organizacją nowej pracowni zamkowej, w której uczestnicy mogliby pracować technikami druku płaskiego: litografii i aligrafii. Zajęcia praktyczne prowadzone miały być w zakresie: litografii czarnobiałej, wielobarwnej, litografii wykonywanych na blachach offsetowych, kamieniorytu, grafiki szablonowej, przedruków anastatycznych z ksero, kolografii oraz łączeniu wszystkich wymienionych wcześniej technik. Zajęcia miały obejmować naukę drukowania nakładu, przygotowywania matrycy i papieru, odpowiedniego dobierania specjalistycznych tuszy litograficznych, farb graficznych i narzędzi rysunkowych. Przestrzeń warsztatowa wyposażono w sprzęt tj. prasy graficzne, kamienie do litografii, materiały do zajęć oraz przygotowano do uruchomienia zajęć. Pracownia litografii miała rozszerzyć oraz uzupełnić ofertę edukacji artystycznej. Niestety, drugi lockdown oraz kwarantanna narodowa uniemożliwiły zaproszenie publiczności do zamku i organizację otwartych zajęć warsztatowych/pokazowych zachęcających do uczestnictwa w nowej pracowni.

Chór Dziewczęcy Skowronki w Roku Jubileuszowym, 70 lat nieprzerwanej działalności zespołu / wrzesień-grudzień

_KONCERTY

19.09., CK ZAMEK – Inauguracja sezonu artystycznego 202/2021 pt. „Już jesteśmy! Tęskniliście?”

4.10., kościół w Lusowie – Koncert w ramach „Lusowskich Spotkań Muzycznych”

Koncerty Online:

28 listopada 2020. Nagranie koncertu kolęd GAUDETE w kościele w Owińskach. Emisja na kanale YouTube SKOWRONKÓW oraz 6 stycznia w TVP Poznań.

Grudzień 2020 Udział SKOWRONKÓW w koncercie „Poznańskie kolędowanie w czasach zarazy”. Nagranie i realizacja – TVP Poznań, emisja w TVP podczas Świąt Bożego Narodzenia.

_NAGRANIA /Wideoklipy

1. Wideoklip nagrany w ramach Festivalu VOX MUNDI w Timisoarze (Rumunia). Utwór „For the Beauty of the Earth” – John Rutter. Ponad 300 chórzystów z 5 krajów, w tym SKOWRONKI. Całość poprowadziła Alicja Szeluga

2. Wideoklip z udziałem SKOWRONKÓW. Utwór „Gaudete” – Michael John Trotta

3. Wideoklip z udziałem Małych SKOWRONKÓW. Utwór „Mam fryzurę na cebulę”. Dostępny na stronie FB chóru.

4. Wideoklip z udziałem SKOWRONKÓW. Utwór „Stand Up” – Cynthia Erivo. Nagrany w grudniu, emisja w styczniu 2021 na kanale YouTube chóru.

5. Udział części dziewcząt ze SKOWRONKÓW oraz solistki z Małych SKOWRONKÓW w wideoklipie „Modlitwa o cud wigilijny” Jacka Sykluskiego. Realizacja całości - Poznański Chór Chłopięcy

_PŁYTA CD

Grudzień 2020 – wydanie nowej płyty CD chóru – SKOWRONKI LIVE. Płyta zawiera utwory koncertowe zapisane podczas koncertów: Grand Prix Polskiej Chóralistyki Stefana Stuligroza w Poznaniu / 2018 r. oraz Koncertu Jubileuszowego chóru, który odbył się w marcu 2020.

_KONKURSY

I Ogólnopolski Konkurs Chórów Online, Wysoka 2020

SKOWRONECZKI – Złoty Dyplom w kategorii chórów dziecięcych

SKOWRONKI – Złoty Dyplom w kategorii chórów żeńskich

SKOWRONKI – GRAND PRIX konkursu

oraz

Międzynarodowy Konkurs Chóralny Cantantes Lublinienses w Lublinie / grudzień 2020 / edycja online

KAMERALNE SKOWRONKI – Złoty Dyplom w kategorii chórów kameralnych

SKOWRONKI – Złoty Dyplom w kategorii chórów młodzieżowych

SKOWRONKI – GRAND PRIX konkursu

EDUKACJA FILMOWA

DKF ZAMEK

Misją Dyskusyjnego Klubu Filmowego jest pobudzenie widzów do krytycznego myślenia i dyskusji z otwartością na inne perspektywy. W środowe wieczory zapraszaliśmy na krótką prelekcję, film i dyskusję po nim. Po ponownym zamknięciu kina w listopadzie, dyskusje odbywały się online na platformie ZOOM. Seanse były układane cyklami – wyświetlane tytuły poruszały wybrany problem na różnorodne sposoby, by sprowokować widzów do wymiany zdań (w szczególności nad sytuacją kina w czasach pandemii), a przede wszystkim, by pokazać bogactwo kinematografii. Prezentowaliśmy sylwetki dwóch klasyków kina: Davida Lyncha i Ingmara oraz omawialiśmy najgorętsze tytuły z platformy Netflix.

WYDARZENIA:

_ „Taika Waititi i jego filmy” / **styczeń 2020**

_ „Oscarowy DKF ZAMEK” / **luty 2020**

_ „Kino Hirokazu Kore-edy” / **marzec 2020**

_ „DKF Zamek ONLINE: Mandy” / **kwiecień 2020**

_ „DKF Zamek ONLINE: Początki Davida Lyncha” / **maj 2020**

_ „DKF Zamek ONLINE: Kino Hirokazu Kore-edy” / **czerwiec 2020**

_ „ Dalsze losy Davida Lyncha” / **wrzesień 2020**

_ „Pandemia z Begmanem” / **październik 2020**

_ „Hicory Netflixa” / **listopad–grudzień 2020**

Klub Krótkiego Kina

W ramach cyklu zobaczyliśmy najlepsze krótkie filmy w całym bogactwie ich różnorodności.

Na ekranie gościły fabuły, animacje, dokumenty oraz filmy eksperymentalne, zrealizowane zarówno przez obiecujących debiutantów, jak i uznane postacie ze świata filmu. Program obejmował pokazy produkcji nagrodzonych na festiwalach, pokazy tematyczne i spotkania. Po przerwie wakacyjnej klub powrócił pokazem „Reaktywacja” październiku, zdążyliśmy też zorganizować jeden oblegany pokaz filmów o architekturze. Po zamknięciu kina w listopadzie cykl przeniósł się do sieci, gdzie zrealizowano jeden bezpłatny pokaz krótkich filmów opowiadających o życiu w pandemii. Partnerem cyklu jest Fundacja Ad Arte wraz z festiwalem Short Waves.

Pracownie filmowe

Od października ruszyły zajęcia w Pracowniach Filmowych. W pierwszym semestrze można było zapisać się do: Pracowni Animacji Filmowej prowadzonej przez Andrzeja i Dorotę Gosienieckich, która przyciąga co roku rzesze młodych animatorów. Uczestnicy co tydzień uczą się podstaw i technik filmu animowanego. Warsztaty Filmowe i Klub Filmowy AWA prowadzony przez Pawła Zabła zgłębia techniki operatorskie, zasad montażu i strony produkcyjnej dzieła filmowego. Efektem zajęć będzie wspólne stworzenie filmu krótkometrażowego.

WYDARZENIA:

_ „Spotkanie z filmem tańca” / **styczeń 2020**

_ „Dziwne filmy o miłości” / **luty 2020**

_ „Filmy nominowane do Oscarów®” / **marzec 2020**

_ „W czterech ścianach – edycja online” / **kwiecień 2020**

_ „Wszystko czego nam brak” / **maj 2020**

_ „Poznańskie festiwale filmowe” / **czerwiec 2020**

_ „Reaktywacja” / **październik 2020**

_ „Filmy o architekturze” / **listopad 2020**

_ „Filmy na pandemię” (online) / **grudzień 2020**

EDUKACJA HISTORYCZNA

—

Pierwsza połowa roku była czasem intensywnej pracy nad przygotowaniem do otwarcia Zamku po renowacji. Dopracowywaliśmy tekst audioprzewodnika. Trwały prace nad wydawnictwami papierowymi – albumem i nowym przewodnikiem po Zamku. Produkowaliśmy film edukacyjny poświęcony historii Zamku oraz pisaliśmy teksty komentarzy, które znalazły się w przestrzeni wystawy poświęconej historii tej przestrzeni. Przez całe półrocze trwały także prace nad treściami biblioteki multimedialnej, która niebawem będzie przybliżała szerokiemu gronu odbiorców historię tego miejsca oraz ukazywała je w roli centrum kultury.

Początek drugiego półrocza 2020 roku był czasem wdrażania rozwiązań opracowywanych przez poprzednie miesiące. Zmienił się sposób zwiedzania Zamku. Działanie rozpoczął system audioprzewodników w języku polskim, angielskim i ze ścieżką dostosowaną dla osób z niepełnosprawnością ruchową. Przez okres otwarcia zamku dla zwiedzających z audioprzewodnika skorzystało niemal 2000 osób. Jednocześnie istniała możliwość samodzielnego poznawania zamkowych wnętrz za pomocą folderu dołączonego do biletu wstępu. Z tej możliwości skorzystało ponad 5000 osób. Dla osób chcących poszerzyć swoją wiedzę na temat obiektu dostępne były nowe wydawnictwa – przewodnik po zamku oraz album poświęcony dawnej rezydencji. Wszyscy zwiedzający obejrzeli film o historii zamku umieszczony na początku trasy zwiedzania. Możliwość

klasycznego zwiedzania grup zewnętrznych z przewodnikiem została zawieszona. Wyjątek zrobiliśmy jednak parokrotnie dla grup osób z niepełnosprawnością wzroku oraz dla przewodników miejskich, chcących zapoznać się z wyglądem i nową organizacją zamku po renowacji. W związku z ponownym zamknięciem instytucji pod koniec roku, opracowaliśmy i przygotowaliśmy cykl krótkich filmów dotyczących wybranych aspektów historii i wyposażenia zamku. Premiera materiałów odbędzie się w lutym 2021 roku.

EDUKACJA OBYWATELSKA

Centrum Praktyk Edukacyjnych

Centrum Praktyk Edukacyjnych (CPE) to zespół edukatorów, animatorek i badaczy społecznych, związanych z CK ZAMEK w Poznaniu. CPE projektuje działania z zakresu edukacji kulturowej i rozwoju publiczności (Obrazy Wrażliwe, Zamek Otwarty, Nie widać, (nie)nowe publiczności), organizuje szkolenia, poszerzające kompetencje zarówno, animatorów, nauczycielek, kuratorów (Dwulatka. Szkoła Praktyk Animacyjnych, ABC edukacji kulturowej), jak i pracowników i pracownic samej instytucji. Ponadto, w oparciu o potrzeby sektorów publicznych, opracowuje Poznański Program Edukacji Kulturowej oraz we współpracy z Narodowym Centrum Kultury i Samorządem Województwa Wielkopolskiego prowadzi trzyletnie przedsięwzięcie „Bardzo Młoda Kultura: Wielkopolska!” (BMK), w ramach którego dofinansowywane są autorskie projekty na innowacje społeczne z zakresu edukacji kulturowej dla nauczycieli (regranting). CPE prowadzi też stałą diagnozę i ewaluację sektora kultury i oświaty w województwie wielkopolskim, organizuje działania sieciujące oba sektory. Programując działania, zespół zwraca szczególną uwagę na aspekt ich dostępności dla osób pochodzących z różnych grup społecznych i o różnym stopniu sprawności.

_Przyszłość kultury. Badanie poznańskiego sektora – CPE zrealizowało na prośbę Wydziału Kultury Urzędu Miasta Poznania kompleksowe badanie poznańskiego sektora kultury, by dowiedzieć się o najważniejszych trudnościach związanych z prowadzeniem działalności kulturalnej w czasie pandemii oraz poznać potrzeby kulturotwórców, jakie ten czas ujawnił. Wszystkie te informacje były niezbędne, aby mógł powstać raport z rekomendacjami, a Miasto mogło odpowiednio precyzyjnie zaproponować wsparcie i różnorodne formy pomocy. Oprócz ankiety realizowano równolegle inne działania badawcze: analiza treści (etnografia internetowa), grupowe i indywidualne wywiady z pracownikami i pracownicami kultury. Badaczy interesowała szeroka perspektywa organizacji pozarządowych, grup nieformalnych, samodzielnie działających animatorów kultury, osób samozatrudnionych, przedsiębiorców kulturalnych, spółdzielców, dużych (małych i średnich także) instytucji kultury, artystów i artystek, aktorów i aktorek, osób zatrudnionych w obsłudze programowej (technicy, bileterzy, osoby pomagające w ochronie lub utrzymaniu czystości) oraz wszystkich innych osób po prostu żyjących z kultury.

_ (nie)nowe publiczności – cykl spotkań obejmujący tematykę rozwoju publiczności. W 2020 roku odbyło się 1 spotkanie w formie dyskusji online. Dotyczyło badań publiczności, różnych ujęć i sposobów wykorzystania wiedzy ze szczególnym uwzględnieniem pracy z grupami senioralnymi w trakcie pandemii. Zaproszeni goście odpowiadali na pytania: na ile seniorzy to faktycznie osoby wykluczone cyfrowo? Czy zapomnieliśmy o ich obecności w naszej „pandemicznej” działalności? Do czego można używać/wykorzystywać kulturę w pracy ze starszymi osobami, i czy możemy sobie wyobrazić („na ten niepewny czas”) inne, zdalne-bezkontaktowe formy (współ)pracy niż tylko przez internet? Dyskusję obejrzało około 250 osób.

_ „**Nie widać**” – wystawa dźwiękowo-fotograficzna zrealizowana w 2019 roku udostępniona w pełnej wersji w sieci i miała zwrócić uwagę na osoby chorujące na stwardnienie rozsiane. Na wystawie można było przeczytać teksty, wysłuchać opowieści Grażyny, Filipa, Karoliny, Dominiki, Anny, Marty, Szymona i Sebastiana (osób chorujących na stwardnienie rozsiane), wysłuchać audiodeskcrypcji całej wystawy, zobaczyć zdjęcia oraz obejrzeć krótki film z polskimi napisami. Dla jednych jest to opowieść o pragnieniu, by „nadal nie było po mnie widać” (czyli by choroba była na tyle okiełznana, by nie dawało się z zewnątrz niczego poznać), dla innych jest to marzenie o powrocie do niewidoczności (czyli by choroba się cofnęła i pozwoliła zejść z wózka), dla jeszcze kogoś, jest to potrzeba nagłośnienia swojej rzadkiej wersji SM – uzyskanie rozgłosu jest szansą na bycie dostrzeżonym, na wyjście z cienia i zawalczenie o siebie. Wystawa ta stała się dla nas pretekstem do kontynuowania spotkań warsztatowych otwartych na wszystkie zainteresowane osoby, które mierzą się z subiektywnie rozumianą „niewidoczną niepełnosprawnością”. W pandemicznym reżimie i trosce o zdrowie uczestników w 2020 roku udało się zorganizować tylko dwa spotkania (wrzesień i październik 2020): warsztaty śpiewu białego oraz warsztaty „bodythinking”.

_ **Dwulatka. Szkoła Praktyk Animacyjnych** – to dwuletni kurs dla osób, które chcą wzmacniać swoje umiejętności w codziennej pracy ze społecznościami lokalnymi. Podczas weekendowych zjazdów uczestnicy przechodzą przez roczny kurs warsztatów wzmacniających kompetencje animacyjne, wspólnie i przy użyciu różnych metod diagnozują potrzeby społeczności z i dla której będą pracować oraz pracują w zespole nad projektem animacyjnym, zakorzenionym w konkretnej przestrzeni. W pierwszej połowie 2020 roku rozpoczął się blok praktyczny. Kursanci realizowali własne projekty w oparciu o profesjonalną diagnozę potrzeb. II półrocze roku 2020 było czasem na domykanie działań, rozliczenia oraz ważne podsumowania i ewaluacje. „Dwulatkowicze” zrealizowali w 4 grupach autorskie projekty, które odbywały się na Starym Mieście, Piątkowie, Górczynie oraz Dębcu, a ich grupami odbiorczymi byli rodzice z dziećmi, seniorki i seniorzy, młodzież w wieku licealnym oraz społeczności zamieszkujące konkretne kamienice.

_ **Obrazy wrażliwe. Awaria znaczy działanie** – Obrazy Wrażliwe to cykl filmowy, który prezentował kino społeczne, poruszające lokalne i globalne problemy świata, w którym żyjemy. W ramach spotkań z zaproszonymi gośćmi poruszone zostały tematy obywatelskiego zaangażowania, różnorodności kulturowej, ekologii i nierówności społecznych. Pytaliśmy o dzisiejsze rozumienie wolności i odpowiedzialności za nas samych i wspólnoty, których częścią jesteśmy. Oglądaliśmy nagradzane na najlepszych festiwalach filmy z całego świata. Wszystkie pokazy były z audiodeskcrypcją i napisami dla osób niesłyszących. Każdy film poprzedzało wprowadzenie tłumaczone na polski język migowy. Projekt uzyskał dofinansowanie ze środków Narodowego Centrum Kultury („Kultura interwencje”). Pokazy i dyskusje odbywały się w miesiącach letnich (lipiec-sierpień) na zamkowym dziedzińcu. Zapewniono w ten sposób bezpieczną odległość oraz dostęp do otwartego powietrza.

_ **Seniorzy zależni. Użyteczne szkolenia dla kadr kultury** – realizowane w II połowie 2020 roku zadanie miało na celu wyposażyć animatorów i menadżerów kultury w kompetencje, które usprawnią ich pracę w zakresie przygotowywania oferty dla osób starszych zależnych. W pierwszym etapie, w ramach warsztatów wydobywczo-generujących wraz z zaproszonymi do współpracy ekspertami z obszaru zdrowia, kultury oraz osobami starszymi zależnymi pracowaliśmy nad innowacjami edukacyjnymi, które ostatecznie zawarte zostały w scenariuszu działań. Następnie, reagując na sytuację pandemiczną i rekomendowany dystans – przeprowadziliśmy zdalne szkolenia. Odbiorcami szkoleń byli przede wszystkim pracownicy/pracownice lokalnych/gminnych instytucji kultury i organizacji pozarządowych. Projekt uzyskał dofinansowanie ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

_ **Zamek OTWARTY** – zadanie, w związku z pandemią Covid-19, było realizowane przede wszystkim w okresie letnim (II połowa roku 2020) i opierało się na włączaniu starszych osób (w tym głównie zależnych) oraz osób z niepełnosprawnościami do głównego obiegu życia kulturalnego poprzez ich udział w warsztatach przez likwidowanie barier (pomoc w dotarciu na miejsce, zwolnienie z jakichkolwiek opłat, dostosowanie oferty do potrzeb i możliwości seniorów i osób

z niepełnosprawnościami) oraz wzmocnienie ich miejsca i roli w strukturze społecznej, jako ważnych depozytariuszy historii i wiedzy o życiu codziennym. Zadanie było kontynuacją i rozszerzeniem działania, które było realizowane w roku 2018 i 2019. Bardzo dobre przyjęcie wśród seniorów oraz ich wysoka frekwencja, zachęciły nas do rozbudowywania i pogłębiania rozpoczętej pracy. W miesiącach letnich oprócz stałego programu w instytucji zorganizowaliśmy kilkanaście wydarzeń odbywających się w miejscach pobytu seniorów zależnych, czyli w domach. W jednym Domu Pomocy Społecznej (Ugory), mieszkaniach prywatnych oraz siedzibie jednego dziennego domu pomocy. Chcieliśmy w ten sposób umożliwić większej liczbie seniorów i seniorek zależnych skorzystanie z oferty kulturalnej i edukacyjnej przygotowanej przez CK ZAMEK. Projekt „Zamek OTWARTY” otrzymał dofinansowanie ze środków MKiDN, co pozwoliło współfinansować jeden jego komponent („latające” warsztaty dla seniorów i seniorek zależnych).

_Sztuka w ciemno. Zdalne warsztaty sensualne – projekt, który otrzymał dofinansowanie w ramach programu „Kultura w sieci” (Narodowe Centrum Kultury), był w całości realizowany online. Skierowaliśmy go przede wszystkim do osób wykluczonych z wizualnych doświadczeń wirtualnego świata.

Jego zadaniem było prowadzenie zdalnej edukacji kulturowej. Nie były to zwykłe lekcje sztuki. Stanowiły raczej zachętę do tego, by traktować prace artystyczne jako pretekst do refleksji nad różnymi zjawiskami, kategoriami i problemami społecznymi. Nie trzeba było znać się na sztuce, by jej doświadczać i by o niej rozmawiać.

W idei „Sztuki w ciemno” nie chodziło zatem o naukę, ale o indywidualne sposoby rozumienia i interpretowania sztuki. Niezwykle istotne w całym przedsięwzięciu było, by wyłączyć wzrok. Zastanawialiśmy się, czy słuch, dotyk oraz węch i smak, przywoływane przez nas w ramach warsztatów, mogły być równie ważnymi elementami artystycznej narracji.

Zwracanie w „Sztuce w ciemno” uwagi na audialność pozwoliło nam dotrzeć do różnych grup osób. Tych zainteresowanych sztuką, innym jej odbiorem. Były wśród nich również osoby z dysfunkcjami wzroku. Nie chcieliśmy, aby ich potrzeby i możliwości były pomijane przez instytucje kultury przenoszące się w czasie pandemii do wirtualnej rzeczywistości. Ze słuchowisk powstałych w ramach projektu „Sztuka w ciemno” mogą nadal skorzystać także wszystkie osoby dorosłe zainteresowane sztuką, które muszą ograniczyć kontakt osobisty z innymi ludźmi.

_ABC edukacji kulturowej. Szkolenia dla kadr kultury – był to cykl, który powstał z myślą o wszystkich osobach kierujących swoje oferty do konkursu Urzędu Miasta Poznania z obszaru „Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego”, priorytetu nr 2 – działania z zakresu edukacji kulturowej. Powstało w sumie 5 webinarium – ich rejestracje są dostępne online. Cykl realizowany był w ramach Poznańskiego Programu Edukacji Kulturowej.

_ Bardzo Młoda Kultura 2019-2021. Wielkopolska – przedsięwzięcie było w dużym stopniu kontynuacją dotychczasowych działań podejmowanych w ramach 1. edycji programu. Proponowane działania uwzględniały dotychczasowe rekomendacje uzyskane dzięki prowadzonym badaniom diagnostycznym, które zawarte są w opublikowanych na naszej stronie raportach z realizacji projektu. Przez ostatnie 3 lata udało nam się dotrzeć z działaniami do wielu podmiotów zarówno z obszaru edukacji, jak i kultury. W większości przypadków ta współpraca jest i będzie nadal kontynuowana. Osoby, z którymi podjęliśmy działania w latach ubiegłych, zostały też zaangażowane do realizacji ubiegłorocznej (2020) edycji projektu. Nowa edycja – w związku z realizacją regrantingu dla poznańskich animatorów i animatorek kultury – umożliwiła zrealizowanie kolejnych wydarzeń i dotarcie do osób i w miejsca, do których w latach poprzednich nie udało się nam trafić.

W 2020 roku program „Bardzo Młoda Kultura: Wielkopolska!” został zrealizowany poprzez następujące działania:

_ Telefoniczny poradnik – to telefoniczne dyżury ekspertek i ekspertów oferujących konsultacje w zakresie swojej dziedziny. Z „telefonu” mogły skorzystać: nauczycielki/nauczyciele, edukatorzy/edukatorki, animatorki/animatorzy, aktywiści/aktywistki, którzy i które potrzebowały

porady oraz wsparcia w zaproponowanych przez nas obszarach tematycznych: # Jak radzić sobie ze stresem, nadmiarem zadań i motywowaniem się do pracy? # Dialog z uczniem – jak pracować i wesprzeć uczennice i uczniów w nauce zdalnej oraz sytuacji niepewności? # Komunikacja i dostępność w mediach społecznościowych – budowanie relacji z publicznością z uwagą na różnorodność potrzeb. # Jeśli nie online to co? Działania z zakresu edukacji kulturowej poza Internetem. # Kultura w sieci – inspiracje, propozycje działań. # Kryzysowy przewodnik badaczki/badacza po diagnozie: jak dowiedzieć się o potrzebach beneficjentów naszych działań bez spotykania się z nimi? W efekcie konsultacji w miesiącach zimowych 2020 roku powstał zestaw podcastów z zarejestrowanymi tutorialami.

_ Społecznie włączająca edukacja ekologiczna na rzecz zrównoważonego rozwoju kultury i sztuki – realizacja projektu w ramach programu POWER, podczas którego pracownice i pracownicy wyjeżdżają do różnych krajów w celu zyskania wiedzy i doświadczenia w temacie edukacji ekologicznej. W lutym 2020 część pracowników i pracownic uczestniczyła w kursie w Hiszpanii, a planowane są również wizyty w Belgii, Finlandii, Wielkiej Brytanii.

Wszystkie działania Centrum Praktyk Edukacyjnych były konstruowane w sposób możliwie, jak najbardziej dostępny. Zadbaliśmy o tłumaczenie na PJM, napisy dla osób niesłyszących, a także deskrypcje i audiodeskrypcje materiałów wizualnych.

EDUKACJA MUZEALNA

Program edukacyjny towarzyszący wystawie „Nieznany impresjonizm. Manet, Pissarro i im współcześni”

Wystawie grafik z kolekcji muzeum Ashmolean w Oxfordzie i Muzeum Narodowego w Krakowie towarzyszył bogaty program edukacyjny. By opowiedzieć o niezwyklej materii sztuki na papierze, przygotowaliśmy cykl wydarzeń o różnym charakterze. Warsztaty i pokazy warsztatowe odnosiły się do samej materii papieru oraz do grafiki warsztatowej jako techniki artystycznej. Warsztaty z czerpania papieru przeprowadzone przez Pracownię Artystyczną Wiatrak czy warsztaty plastyczne autorstwa Zofii Małkowicz-Daszkowskiej i Elżbiety Niewiadomskiej były ofertą skierowaną do rodzin z dziećmi. Mobilna Pracownia Graficzna Martyzny Rzepeckiej była natomiast propozycją dla osób dorosłych, chcących poznać podstawy warsztatu grafika. Daria Mielcarzewicz zaproponowała zabawę z odzyskiwaniem przedmiotów papierowych i tworzeniem z nich notesów. Pokazy technik graficznych prowadzili Dorota Jonkajtis z UAP oraz Grzegorz Myćka współpracujący z CK ZAMEK.

Obok spotkań twórczych odbyły się także teoretyczne. Sztuka na papierze zainspirowała nas do poruszenia tematyki książki artystycznej i kolekcjonerskiej, o czym opowiadali Dariusz Pawłowski i Leonard Rosadziński. Podczas kilku wykładów nakreśliłmy też tło kulturowe, na jakim powstawały grafiki prezentowane na wystawie.

W czasie trwania wystawy zorganizowaliśmy również kilka oprowadzań po ekspozycji prowadzonych przez zamkowych przewodników oraz realizowaliśmy ofertę lekcji muzealnych skierowanych do szkół podstawowych i średnich. Z tej ostatniej oferty skorzystało ponad 50 grup.

Ze względu na stan zagrożenie epidemicznego nie zrealizowaliśmy kilku zaplanowanych wydarzeń i nie przeprowadziliśmy kilkunastu lekcji muzealnych.

MEDIATEKA

Od września do grudnia 2020 intensywnie pracowaliśmy nad publiczną inauguracją mediateki: miejsca i narzędzia, za pomocą którego można poznać działalność i historię Centrum Kultury ZAMEK. Ta multimedialna, wirtualna biblioteka zawiera materiały wizualne, tekstowe i dźwiękowe, które odnoszą się zarówno do licznych aktualnych wydarzeń kulturalnych, jak i kolei losu Zamkowego gmachu. To jedyne takie połączenie wiedzy o Zamku, nigdy wcześniej nierealizowane. Praca nad mediateką została podzielona między poszczególne działy Zamkowe, które zajmowały się wybranymi aspektami naszej aktywności: na przykład całościową prezentacją na temat festiwalu Ethno Port, opisem cyklu specjalnych pokazów kinowych, działalnością pracowni artystycznych czy najważniejszych wystaw ostatnich lat. Zespół przewodników Zamkowych opracowywał natomiast materiały dotyczące historii i architektury gmachu: były to rodzinne zdjęcia jedynej kasztelana Zamku, Josepha Latzela, zbiór historycznych pocztówek z Zamkiem, rysunki projektowe i inwentaryzacyjne Romana Machowiaka oraz fotografie Romana Stefana Ulatowskiego. Osobnym, bardzo ciekawym przedsięwzięciem, było opracowanie nagrań wspomnień o Zamku. W ramach projektu „Zamek Społeczny” z 2019 roku przeprowadzono wywiady z Poznaniakami „pamiętającymi dawny Zamek”. Były to rozmowy zarówno o Pałacu Kultury (lata 60. do 90.), Czerwcu '56, wojennym Poznaniu, jak i nawet postrzeganiu Zamku na początku wieku jako pruskiej rezydencji. W drugim półroczu 2020 roku wyselekcjonowano najciekawsze fragmenty wspomnień i zamieszczono w mediatece, w porządku mniej więcej chronologicznym, opatrując transkrypcjami.

Z mediateki będzie można korzystać zarówno w Zamku, na sprzęcie ustawionym w małym Holu Kasetonowym na drugim piętrze odnowionego Zachodniego Skrzydła, jak i po prostu w internecie, po wpisaniu adresu: www.mediateka.ckzamek.pl. Zasoby zamkowej mediateki będą stale poszerzane. Z jednej strony będziemy stale uzupełniali ją o zapis bieżących wydarzeń z różnych dziedzin kultury. Z drugiej natomiast będziemy opracowywać materiały archiwalne. Wszystkie dostępne materiały opracowane zostały w sposób przystępny i z myślą o dostępności, również dla osób z niepełnosprawnościami. Przykładowo filmy i nagrania dźwiękowe opatrzone są transkrypcją, zaś zdjęcia: audiodeskrypcją. Z mediateki może korzystać każdy, niezależnie od wieku, posiadanych kompetencji czy potrzeb. Nasze narzędzie może być przydatne zarówno uczniom, studentom, naukowcom, jak i odbiorcom kultury, którzy chcą zgłębić wiedzę na interesujący ich temat.

Działania i projekty na rzecz integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami

Deklaracja dostępności

Zgodnie z ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 roku strona internetowa CK ZAMEK została zmodyfikowana i pozytywnie zweryfikowana pod kątem dostępności. Szczególnie jeśli chodzi o użytkowników z niepełnosprawnościami wzroku.

Audiodeskrypcja – do wydarzeń, którym towarzyszy grafika, zarówno na stronie internetowej, jak i na portalach społecznościowych dołączany jest opis zdjęcia.

Audiodeskrypcja wybranych prac z wystawy „Nieznany impresjonizm: Manet, Pissarro i im współcześni”.

Dostępna komunikacja kierunkowa

W czasie projektowania struktury komunikacji kierunkowej w budynku CK ZAMEK zwrócono szczególną uwagę na to, by jej wygląd i zawarte komunikaty były jak najbardziej dostępne dla osób z niepełnosprawnościami – kontrastowe kolory komunikatów, duża czcionka, czytelne informacje. Oprócz tego przygotowano pylon dostępnościowy, na którym znajdują się informacje o m.in. pętli indukcyjnej, podnośnikach, windzie.

Polski język migowy (PJM)

_Film PJM – na wiele wydarzeń stworzono zaproszenie tłumaczone na polski język migowy.

_PJM – wiele wydarzeń edukacyjnych czy literackich zostało zrealizowanych w ten sposób, by był na nich obecny tłumacz polskiego języka migowego.

_Filmy z napisami – wiele materiałów filmowych umieszczanych na koncie CK ZAMEK na platformie YouTube posiada napisy.

Najważniejsze inwestycje i remonty

_zakończono prace konserwatorskie przy zadaniu „Konserwacja reprezentacyjnych wnętrz zachodniej części dawnego Zamku Cesarskiego w Poznaniu i ich adaptacja celem efektywnego wykorzystania dziedzictwa kulturowego”;

_zakończono prace przy wymianie więźby dachowej budynku Masztalarni;

_zakończono modernizację instalacji kanalizacyjnej w piwnicy w gmachu głównym;

_zakończono prace przy zadaniu „Modernizacja sanitariatów ogólnodostępnych w zachodnim skrzydle dawnego Zamku Cesarskiego w Poznaniu”;

_zakończono prace modernizacyjnych pomieszczeń biurowych na parterze, 1. piętrze i 2. piętrze w przestrzeniach Zachodniego Skrzydła dawnego Zamku Cesarskiego w Poznaniu;

_zakończono prace związane z modernizacją systemu parkingowego na Dziedzińcu Różanym;

_zakończono prace konserwatorskie w obszarze klatki schodowej A przy zadaniu „Konserwacja reprezentacyjnych wnętrz zachodniej części dawnego Zamku Cesarskiego w Poznaniu i ich adaptacja celem efektywnego wykorzystania dziedzictwa kulturowego”;

_zakończono prace modernizacyjne klatkach schodowych B, D oraz E przy przestrzeniach Zachodniego Skrzydła dawnego Zamku Cesarskiego w Poznaniu Modernizacja windy;

_wykonany został projekt modernizacji stolarki okiennej dla części południowej Zamku;

_wykonany został projekt modernizacji sanitariatów na Masztalarni;

_zakończono prace związane z modernizacją parkietów obejmujące pomieszczenia biurowe oraz rejon Sali Wielkiej wraz z Foyer;

_wykonana została ekspertyza przeciwpożarowa;

_zakończone prace związane z modernizacją windy i szybu windowego.